

ULJANA DONÁTOVÁ

Matka s ručením omezeným

motto

Matka s ručením omezeným

Vyšlo také v tištěné verzi

Objednat můžete na
www.motto.cz
www.albatrosmedia.cz

Uljana Donátová
Matka s ručením omezeným – e-kniha
Copyright © Albatros Media a. s., 2021

Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu majitelů práv.

ALBATROS MEDIA

motto

ULJANA DONÁTOVÁ

**Matka
s ručením
omezeným**

Praha 2021

Varování autorky:

*Pozor, tento příběh by mohl skončit
happy endem!*

Kamila věděla, že to někdy musí přijít. Už před pár měsíci tušila, že nastane okamžik, kdy odněkud ze špíny vyleze věta: *Musím ti něco říct*. Cítila, že ta slova visí ve vzduchu jako zápach z nedávno uvařeného jídla, který nelze vyvětrat. Oběd je dávno snědený, ale kolem vás se pořád vznášejí neviditelné páchnoucí molekuly, i když na talíři to chutnalo výtečně.

Minulý týden uvařila večeři. Lehké steaky s těstovinami ve špenátové omáčce. Kamila není žádná vyhlášená kuchařka, ale steaky zvládne docela obstojně. Pokud koupíte dobré maso, nedá se na nich moc pokazit. Vychladila lahev bílého vína, které sice ke steakům nepasuje, ale Zbyšek jině než suché bílé nepije. Dala si záležet. Plátky masa nebyly tuhé, špenát koupila čerstvý, ne ten zmrazený polotovar, který kolem těstovin vytvoří nevzhlednou kaši, to Zbyšek nesnáší. Kamila ostatně taky, až moc to připomíná školní jídelnu. Večeři jí pochválil, řekl, že maso bylo tak akorát, a když dojedl, urovnal příbory, aby na talíři tvořily dokonalou rovnoběžku. Podíval se jí zpříma do očí – Zbyšek se vždycky dívá zpříma do očí, když chce sdělit něco důležitého – otřel si brýle a pravil: „Musím ti něco říct.“

Kamila vyskočila, začala strkat špinavé nádobí do myčky, nalila vodu do kávovaru, setřela zbytky nudlí, které se přichytily na varné desce, jen aby tu chvíli ještě oddálila.

I když naprosto jasně věděla, že to je zbytečné. Pak mluvili. Mluvila tedy spíše ona, Zbyšek se spokojil s pár větami, v nichž jí sdělil, že poznal jinou ženu, zřejmě se do ní zamiloval a od Kamily odchází. Kamila se ho zeptala, jak se může do někoho zamilovat *zřejmě*? Nebo *asi*? *ASI*? V zamilování přece platí jasné *ano*, nebo *ne*, *zřejmě* signalizuje určitou nejistotu, *asi* je předpoklad. Očekává snad Zbyšek, že Kamila počká, na kterou stranu se to převáží? Až nebo *jestli* se jeho asizamilování stane konečným? Zbyšek neodpověděl, dopil lahev vína, zvedl se a odešel. To bylo všechno. Kamila byla tak zkoprnělá, že ji nenapadlo nic smysluplnějšího než přidat do myčky skleničky od vína. A pak se rozbřečet.

Kamila sedí v kanceláři a poněkolkáté kontroluje telefon. Hodinky nenesí, mobil je jedinou její připomínkou času. Ten se zdráhavě posunul o minutu. Za chvíli se Kamila znovu podívá na displej, který jí líně oznámí, že je zase o minutu déle sama. Nechce se jí zůstávat v práci a nechce jít domů. A tak jen sedí a dívá se na zamrzlou obrazovku počítače. A pak znovu na mobil, na němž se osmička překulila v devítku. Mechanicky odpovídá na pozdravy kolegů. Ti na rozdíl od ní spěchají. Domů. A ti mladší, co jsou single a velmi free, ale stále bydlí u rodičů, do hospod. Pokud se obtěžují nahlédnout do její kanceláře, pokývá. Patro se vyprazdňuje a Kamila bude brzy sama. Stejně jako doma. Oživí počítač a začne usilovně zpracovávat smlouvu, do níž se pustila asi před hodinou. Kamila je vedoucí pobočky jedné velké banky, náplní její práce je péče o VIP klientelu, tak to stojí na její vizitce. Stará se, aby lidé svěřovali ban-

ce peníze. Často jí přitom svěřují i své příběhy. Kamila ví, kdo má jakou ženu nebo muže, jak se jmenují a do jaké školy chodí jeho děti, zná jejich konta, jejich půjčky, výši splátek na hypotéku domů, kam usídlili své krásné rodiny, aby mohli vydělávat peníze, které pak svěří Kamile. Vědět patří k její práci. A také mlčet, když se na výpisu z kreditní karty opakovaně opakuje platba za jednu noc v penzionu kdesi za Prahou. Vědění usnadňuje komunikaci a Kamila je v komunikaci dobrá. Vůbec je ve své práci dobrá. Proto už dvakrát vyhrála konkurz na své vlastní místo, když měli její nadřízení pocit, že by bylo lepší nahradit ji někým mladším. Dynamickým. Progresivním. Nikdo mladší, dynamický a progresivní ale nebyl tak dobrý jako Kamila.

Před každým z těch výběrových řízení v hrůze prochodila noc. Zbyšek jí nakonec uvařil meduňkový čaj, přitáhl do postele a téměř násilím ji držel v náručí, dokud ne-usnula. „Vím, že to dokážeš, Kamínku. Jsi přece dobrá. Jsi nejlepší,“ hučel jí do vlasů a kolíbal ji na rozložitém břiše. Stejně nemohla spát, ale zavřela oči a snažila se pravidelně dýchat, aby mu udělala radost. Kamínku jí začal říkat, když se spolu poprvé vyspali. Bylo to nejláskyplnější oslovení, jaké jí kdy někdo přirkl. Patřilo k těm nejdůvěrnějším společným okamžikům. Nebo ke chvílím, kdy toho Zbyšek vypil víc než obvykle. „Já vím, že nespíš,“ šeptal za těch předkonkurzních nocí a několikrát ji líbnul na temeno. „Ale taky vím, že jsi dobrá, tak už na to přestaň myslet,“ opakoval trochu netrpělivě. Nakonec usnul sám. Uspaný tím dlouhým kýváním, sesunul se trochu na stranu. Kamila se mu jemně vykroutila, aby si mohl lehnout pohodlněji. Dívala se na něj a přemýšlela, proč, když je tak dobrá,

proč jí zrovna tolik záleží na tomhle chlapovi s prošedivělými vlasy, které už na zátylku začínají významně řídnout, na chlapovi s nadváhou a chronickými bolestmi páteře. Jediná odpověď, na jakou přišla, byla: Prostě záleží. On byl její šťastný kámen. Tenkrát. Ráno si zalíčila kruhy pod očima a vzala si na celodenní akci s sebou svačinu, kterou si večer předtím pečlivě připravila a zabalila do alobalu. O polední přestávce odmítla předražené sendviče, které si všichni účastníci mohli zakoupit, a k úžasu všech vytáhla z elegantní kabelky jablko a obloženou housku. A pak vyhrála ten pitomej konkurz.

Když Zbyšek dojedl večeri a odešel za svou „asimilenkou“, Kamila si lehla do obýváku, protože očekávala, že do rána zemře. A nechtělo se jí z nějakých směšně patetických důvodů zemřít v manželské posteli. Ale možná jí jen ty giny, které po jeho odchodu vypila, zabránily dojít až na konec chodby. Nicméně se to nestalo. S pocitem, že ani takovou banalitu, jakou je smrt na zlomené srdce, nezvládne bez přípravy, vstala z provizorního katafalku, osprchovala se a šla do kanceláře. Den proběhl jako dřív. A všechny další dny potom. Svět se nerozpadl. Lidé dál nosili do banky své peníze a doufali, že s nimi Kamila bude nakládat opatrně.

Ted' sedí v křesle vedoucí pobočky, o něž tolik usilovala, a myslí na to (pokolikáté už), k čemu celé to snažení bylo, když muž, na kterém jí tolik záleželo, navzdory své nadcházející pleši, nadváze a bolestem v zádech okouznil nějakou další, nejspíš mladou a progresivní, a možná ji přesvědčuje o tom, jak je dobrá. Další, do níž se asi zamiloval.

Chlapík z ostrahy překvapeně nahlédne do Kamiliny

kanceláře. Ztemnělý prostor rozbíjí jenom záře monitoru. „Jejda,“ vyjekne, když se Kamila pohne. „Vy jste tady? Myslel jsem, že někdo zapomněl vypnout počítač.“

„Omlouvám se, nechtěla jsem vás vylekat.“

„Já jsem ostraha objektu, paní, mě hned tak něco nepoleká,“ ohradí se uraženě a narovná si uniformu. Kamila ví, že by tohle neměla dělat. Svou slušností uvádí lidi do rozpaků. Je šéfová, tak by se měla chovat trochu nadřazeně. Právě proto ji už dvakrát chtěli nahradit. Zdála se jim moc slušná. Málo razantní, říkali. Už dvakrát museli vzít zpátečku. V druhém konkurzu byl jejím soupeřem její přímý podřízený.

„Doufám, že toho spratka okamžitě vyrazíš,“ řekl Zbyšek, když přišla domů celá rozehřátá vítězstvím.

„Ale mně stačí, že jsem ho porazila, nemusím ho navíc vyhadzovat z práce, má malý dítě,“ hájila se.

„Právě že musíš. Ukaž mu, že si to nenecháš líbit. Neboj se, on s tím počítá. Kdyby vyhrál, udělal by totéž.“

Kamila věděla, že Zbyšek má pravdu. S vlastními zaměstnanci zacházel doslova neomaleně. Kamila občas nemohla uvěřit, že tenhle arogantní netvor, který buzeruje matku předškolního dítěte kvůli každému dni ošetřovného, který na své pracovníky posílá kontroly zdravotní pojišťovny kvůli nemocenské, že tahle osoba, která s příchodem do kanceláře ztrácí veškerou empatii, je její manžel. Na počátku jejich vztahu se tu a tam snažila Zbyškových podřízených zastávat. Od první chvíle s ní řešil pracovní záležitosti. Věděla věci, které vědět nechtěla. Ani vědět neměla. Vlastně ji dodnes šokuje, jak moc jí důvěřoval. Ale ovlivnit se nikdy nenechal. Časem Kamila dospěla k tomu, že pokud

se nemá zbláznit, musí si ponižování lidí, co pro Zbyška pracují, přestat všímat.

Krátce poté, kdy podruhé obhájila své místo, zjistila, že neúspěšný uchazeč roznáší pomluvy o regulérnosti konkurzu. Když se k ní ty řeči donesly, zavřela se v kanceláři, již vybojovala, stáhla žaluzie, které jí v nutných případech poskytovaly soukromí, a rozbřečela se. Zbyšek měl pravdu, Kamila byla tak naivní. Slušná. Proto šlo Zbyškovi vždycky všechno snadno a jednoduše, zatímco ona musela bojovat. Na každý úspěch, každý postup se strašlivě nadřela. Zbyšek se blahosklonně usmíval a dělal velké obchody. Protože byl v podstatě zloduch. Když si Kamila poplakala nad vlastní marností, otřela si slzy, roztáhla žaluzie a dala tomu chlapečkovi na výběr mezi rozvázáním pracovního poměru dohodou bez odstupného nebo výpovědí pro ztrátu důvěry. U rozhovoru seděla, hlavně proto, aby si nevšiml, že se jí klepe noha. Přesto se jí zdálo, že se, snad poprvé po dlouhé době, na ni podíval s respektem. Konečně byla razantní.

„Jste mstivá a bezohledná,“ vyplivl na ni.

„Kdybych byla mstivá a bezohledná, odejdete s posudkem, s nímž vás nezaměstnají ani u pokladny v supermarketu,“ odvětila Kamila a v duchu se podívovala, jak snadné to je. Večer o tom vyprávěla Zbyškovi. Poslouchali Erika Claptona a pili bílé víno.

„Tak teď jsi teprve dobrá, Kamínku,“ políbil ji.

„A co z toho mám?“ zamumlá si při té vzpomínce pro sebe Kamila a vypíná comp. Na obrazovce se míhají barevné čtverce a počítač jí přeje pěkný večer, tak, jak ho to programátoři bankovního IT oddělení naučili. Každé ráno jí

tatáž obrazovka popřeje úspěšný den. Při odchodu počítač doufá, že všechny své pracovní povinnosti zvládla a čeká ji příjemný večer. Kamila si poznamená, že musí požádat ty hochy z IT oddělení, kteří s ní při jakémkoliv problému mluví jako s malým hloupým děckem, aby ta optimistická přání z jejího computeru odstranili. I když se asi budou vymlouvat na nějaká firemní nařízení. Budou to muset projednat s *head of HR*. Ale Kamila nebude mít pěkné večery, ať si kdokoliv z *ejč ár* tvrdí, co chce. Od okamžiku, kdy jejich jídelní kout vyplnila věta „musím ti něco říct“, tráví Kamila večery v kuchyni, pije gin s tonikem a kouří, vyfukuje kouř z otevřených dveří na miniaturní balkonek. Vlastně to ani balkon není, jenom taková ohrádka, do níž se sotva vejde malý popelník.

Chlapík z ostrahy je netrpělivý. „Tak odcházíte, nebo co?“

„Nebo co!“ štěkne Kamila ostřeji a nepříjemněji, než chtěla.

„Heleďte, madam, neřvěte na mě. Já jen dělám svou práci. A nehodlám kvůli vám mít průser. Kdo si myslíte, že jste?“ zaujme strážce bojovný postoj. Kamila nesnáší hádky. Nechá se předbíhat ve frontě, neumí dávat podřízeným výpovědi a nedokáže ječet na chlapa z ochranky, aby laskavě nebyl drzý. *Dělám svou práci*. Kamila tuhle větu nesnáší. Ona taky dělá svou práci a nevykřikuje o tom do tmy.

„Promiňte, už odcházím. Nechci vám působit problémy,“ řekne omluvně.

„No dyk nic,“ mávne rukou strážce bezpečnosti a trpělivě stojí ve dveřích, jako by musel hlídat, zda Kamila nekrade obálky nebo papíry do tiskárny. Je pravda, že Kamila si občas půl balíčku kancelářského papíru odnese. Ne proto,

že by si nemohla dovolit ho koupit, ale protože je zapomnětlivá. Vždycky jako na potvoru, zrovna když papír došel, potřeboval si Zbyšek něco důležitého vytisknout. Ne, nikdy jí to nevyčetl, ale přesto z tónu jeho otázky „To už tu opravdu nemáme žádný papír do tiskárny?“ cítila, že je to její vina. Všechno je její vina. Že odešel. Že už nebyla Kamínek, ale bludný kámen. Že se asi zamiloval do něko-ho jiného. Kdo by taky zůstával s manželkou, která věčně zapomíná dokoupit kancelářské papíry?

Kamila doufala, že její dva muži si nikdy nebudou v ničem podobní. S hrůzou však některé podobnosti objevila. Protože muži jsou v mnoha ohledech všichni stejní. U Zbyška to byly kancelářské papíry, u Viktora, jejího prvního manžela, internetové připojení. „Nejde nám internet,“ informoval čas od času Viktor Kamilu zdrceným hlasem. Obvykle zrovna ve chvíli, kdy měla pravidelný telefonát s mámou. Viktora jejich mobilní rozhovory iritovaly, a když navíc zrovna nešel internet, dokonce se mu zdály totální schválnosti. „Právě když ho naléhavě potřebuju. Do prdele. Do prdele. Říkal jsem ti, že máme mít kabelovku.“ Kamila se obvykle omluvila matce, že jí zavolá později.

„Bydlíme ve starém domě, aby se sem dala zavést kabelovka, muselo by tu být alespoň pět přípojek. Kromě Příhodových jsou v baráku samí důchodci. Pardon, ještě jedna matka samoživitelka. Pět zájemců se prostě nesežene. Musíme to vydržet s mobilním operátorem.“ Viktor celou dobu Kamilu pozoroval, jako by se právě dopustila obrovského provinění, protože ho ubytovala s kolísajícím internetem. Celou dobu hlasitě klel. Pak se wifi připojení umoudřilo a Viktor se uklidnil.

„Já vím, že to jinak nejde, ale tohle je prostě o nervy,“ pokoušel se o usmíření.

„Můžeš to zkusit vyřešit sám, já nic lepšího sehnat neumím.“

„Vždyť já ti to nevyčítám. Jenom mě to vytáčí,“ zamručel Viktor, který rozhodně nemínil obcházet sousedy a dohadovat se s nimi, zda by se přidali ke kabelové sou-náležitosti. Za dva dny stanul rezignovaně ve dveřích kuchyně. „Nejde nám internet, kurva,“ informoval zvýšeným hlasem Kamilu.

Když pak poprvé zaslechla od Zbyška větu „To už tu opravdu nemáme žádný papír do tiskárny?“, doufala, že se přeslechla.

2

Cestou domů se Kamila snaží vyvětrat ze sebe zbytky nepříjemného setkání s ostražitým mužem. Všechny nepříjemné okamžiky v ní zůstávají dlouho, jistě déle než u většiny ostatních lidí, to už si ověřila. Zalezou si za švy a někdy se i po letech vydrolí, jako stará špína. Některé trapné situace si slovo od slova pamatuje od dětství. Třeba když ji na lyžařském kurzu, tehdy chodila do čtvrté třídy, zařadili do posledního družstva navzdory tomu, že Kamila jezdila docela obstojně. Na výcvik si přivezla nové přezkáče, které dostala k Vánocům. „Nevím, na co jsi tak nafoukaná?“ setřel ji vedoucí před celou skupinou. Všichni se mohli potřhat smíchy. Kamila dělala, že jí to nevadí, ale hned druhý den oznámila, že má zvýšenou teplotu. Uklidili ji na zvláštní pokoj, aby nenakazila ostatní, a nakonec ji ze zájezdu poslali předčasně domů. Dodnes se jí vrací ten úšklebek vedoucího, našťvaného chlápka, jehož přinutili, aby se celý týden otravoval s cizími dětmi na podnikové rekreaci. „Na co jsi nafoukaná?“ Kamila nikdy nebyla nafoukaná. Ani moc sebevědomá. Ctižádostivá byla hodně. Ale pyšná není. Je pracovitá, možná poněkud pedantská a totéž vyžaduje ode všech kolem. Pamatuje si pokyny, které zadala svým podřízeným, a průběžně je kontroluje. Proto jsou na ni občas našťvaní, když je opakovaně prudí větou: A co ten zadaný úkol, už ho máte hotový?

Každý den, když se teď Kamila vrací do bytu, doufá, že bude vypadat jinak. Vypadá pořád stejně. Prázdně. Od Zbyškova odchodu uplynulo čtrnáct dní. Vlastně už tři týdny. Kamila si připraví na talíř mix zeleniny, kterou při krájení průběžně ukusuje, takže když si servíruje svou stereotypní večeři na stůl, povalují se na talířku ohlodané zbytky kedlubny, pár půlčků cherry rajčátek a kousek ředkvičky. Nestojí za to si sedat ke stolu. Kamila stejně myslí hlavně na to, až si namíchá gin s tonikem a otevře kuřáckou ohrádku. V kanceláři platí přísná opatření a ona považuje za ponížující postávat u popelníku na ulici. Navíc si to nesmí před klienty dovolit. Kouření je pro slabochy a slabochům žádný VIP zákazník přece nebude svěřovat své peníze. A tak zmobilizuje vůli a pokaždé to vydrží do večera. Se Zbyškem sedávali v tomhle kuřáckém zákoutí společně, on jí zapaloval štíhlé bílé slimky a sám potahoval z tlustého kvalitního doutníku. Zbyšek by podle Kamiliny pracovní kategorizace patřil k VIP VIP a ti kouří jedině doutníky. Značku Winston Churchill. Jednou mu jako dárek koupila limitovanou edici s fotografií a podpisem Milošem Formana. Radostně poděkoval a odnesl si ji do kanceláře. Neví, zda je vůbec někdy vykouřil, když to nebyl obvyklý Churchill. Kamile připadá, že se to dělo někdy v minulém století. A přitom jsou to dva týdny. Ne, tři. Vlastně víc. Před jeho odchodem spolu delší dobu v kuchyni naseděli.

Zvenku začíná dotírat chladno. Teplé březnové odpoledne definitivně prohrálo přetahovanou se studeným večerem. Kamila si zaleze se čtečkou na pohovku. Ale stejně nečte. Brodí se vzpomínkami. Když byla malá, jezdívala o prázdninách s babičkou do Orlických hor. Propojené ro-

diny příbuzných si tam na celé léto pronajímaly chalupu. Ve staré roubence tak úřadovala Kamilina babička a její dvě starší sestry. Jejich děti jim tam pak průběžně, podle potřeby, odkládaly vnučata na hlídání. Chalupa stávala na stráni a jedinou tamější vymožeností byla elektřina. Voda se používala z potoka za chalupou, který byl v jednom místě příhodně sveden do betonové trubky. Na koupání, mytí nádobí nebo úklid to stačilo. Kvůli koupeli se voda ohřívala ve velkých hrncích na kamnech a nalila do plechové vany, na nádobí stačil elektrický vaříč. Babičky se střídaly v kuchyni už od rána, vyrobit oběd pro početnou dětskou skupinu na dvou dvouplotýnkových vaříčích byla práce na celé dopoledne. Pro pitnou vodu se chodilo do lesní studánky. Za tím účelem byla Kamila i její bratřenci a sestřenice vždy vybaveni plastovými kanystry a prázdnými lahvemi od mléka. Tehdy se ještě občas mléko na venkově prodávalo ve skleněných lahvích. S vozíkem drkotali každé tři dny po lesní cestě k prameni. Část zásob se nalávala trychtýřem a hrníčkem do prázdných lahví, a tak byl návrat dětské brigády z lesa už zdálky ohlašován nepravidelným cinkotem. Na cestě plné kořenů a kamení to většinou několik lahví nepřežilo. Na pití se dovážely minerálky z obchodu ve vsi, ale Kamila a další děti stejně nejradši pily sirup s lesní vodou. Rodiče to vídali neradi, ale jakmile odjeli, všechny babičky připravily vnučatům šťávu do plastových nerozbitných džbánů, aby měly alespoň na chvíli pokoj od do omrzení opakované žádosti: „Babi, já mám žízeň.“ Potok za chalupou Kamila milovala. Prostor nad trůbkou byl zakázaným územím, kam se nesmělo, aby se voda nekalila. Zato pod chalupou se dalo v mělkém ko-

rytu příjemně brouzdat. Kamila v gumových holínkách tu často prostála třeba i hodinu a pozorovala, jak jí voda obtéká chodidla a gumáky se pomaličku propadají do měkého bahna s pískem. S myšlenkami je to podobné. Kamila má dojem, že ji obtékají, zrovna jako ten potok v Orlických horách. Tam, kde se jim postaví do cesty zábrana, dětská holínka, rozdělí se vedví, aby se o kousek dál zase spojily.

Se svým manželem Zbyškem se Kamila seznámila náhodou. Směšnou náhodou. Kamila žila od čtrnácti let sama s matkou. Zrovna v té době skládala přijímací zkoušky na gymnázium. Kamila bývala jedničkářka, ale její známky byly spíš výsledkem usilovnosti než nadání. Učitelé si o ní vlastně nemysleli, že by byla nějak významně chytrá. S matematikou na základní škole docela zápasila. V přijímacím testu dokonce udělala fatální chybu v banálním aritmetickém výpočtu. Když si druhý den ve škole přepočítávali správné řešení, bylo jí jasné, že přišla o cenné body, které ji možná budou stát místo na seznamu přijatých. Hodiny strávené s otcem nad matematickými příklady prolétly komínem. Když se Kamila v hrůze připlížila ze školy a celou dobu přemýšlela, zda má rodičům své pochybení přiznat hned, nebo počkat, jak situace dopadne, našla matku překvapivě doma. V prvním okamžiku instinktivně vběhla na záchod, protože si myslela, že třídní učitelka rodičům zavolala, aby je informovala o Kamilině selhání. Až když máma zoufale zabušila na dveře a vzlykala, aby Kamila ihned vylezla, došlo jí, že asi nepůjde jenom o zkažené přijímačky. Nešlo o ně vůbec. Matka jí s pláčem sdělila, že otce odpoledne odvezla záchranka do nemocnice, protože

zkolaboval v zaměstnání. Šel s kolegy na oběd do závodní jídelny, najednou mu padla hlava na prsa a příbor se s řinkotem zřítil na zem. Druhý den Kamila nešla do školy a místo toho spěchaly s matkou do nemocnice.

„Jak ti dopadly přijímačky, Kamísku?“

„Dobře, tati. Spočítala jsem všechno,“ tvrdila přesvědčivě. Matka roztržitě popocházela kolem a nevšimla si Kamiliny nejistoty, anebo ji přičítala rozrušení z návštěvy nemocného otce.

„To je moc dobře, věděl jsem, že to zvládneš.“

A tak poslední, co Kamila tátovi řekla, byla lež. Zemřel hned ten den večer. Nazítří ráno vyvěsili na dveře gymnázia seznamy přijatých uchazečů. Kamila byla předposlední, koho vzali. S matematikou zápasila celý první ročník, v pololetí ji od čtyřky na vysvědčení zachránila jenom její snaživost. Ale pak se to nějak záhadně otočilo. Kamila nikdy nepřišla na to jak. Najednou jí čísla začala dávat smysl, úlohy jí samy nabízely logická a správná řešení. Maturovala za jedna, zkoušky na vysokou složila bez potíží. Na seznamu přijatých byla tentokrát v první desítce. Nikdy nebyla oslnivá. Nebyla nejlepší. Ale byla dost dobrá.

Její matka prožívala brzké vdovství nejprve hystericky, ale zhruba po roce, když se ta definitivnost otcova odchodu ustálila, již s důstojností. Obrnila se proti emocím okolního světa. V Kamilině životě se nikdy neobjevil žádný náhradní tatínek, nikdy nezaznamenala sebemenší náznak, že by se matka scházela s nějakým mužem. I poté, co se Kamila vdala a s matkou nebydlela, se pravidelně vídaly a takřka denně si telefonovaly. Ne že by si sdělovaly něco podstatného, ale máma ji prostě potřebovala slyšet. Když

Kamila náhodou zapoměla zavolat, máma jí to přecitlivěle vyčetla hned v první větě. Kamila se vlastně možností, že by se máma mohla s kýmkoliv seznámit, přestala zabývat. Nejdříve si usilovně přála, aby si matka někoho našla, protože díky tomu by ze sebe Kamila setřela výčitky, které se na ni občas lepily, ale později o téhle variantě vůbec nepřemýšlela. Nikdy se mámy nezeptala, zda se necítí osaměle. Ne že by byla necitlivá, ale prostě ji to vůbec nenapadlo.

Proto když máma zavolala, že s Kamilou nutně potřebuje mluvit, předpokládala, že jde o jednu z tisíců banalit, které za ty roky musela s matkou řešit. Ať to byla prasklá žárovka, kterou máma neuměla vyměnit, nebo krabice uskladněná v horním regálu komory, na niž nedosáhla, a právě teď ji nutně potřebovala sundat. Máma měla jenom Kamilu, takže se očekávalo, že se sebere, sedne do auta a přijede krabici sundat. Popravdě, ten den Kamila dorazila obzvlášť podrážděná. Už si přesně nevzpomíná, zda to bylo nějakou situací v práci nebo na ni jen dotírala premenstruační nervozita, či k tomu přispělo, že měla auto v servisu a musela jet autobusem. Stejně jako obvykle však nedokázala mámu odmítnout. Máma byla nezvykle ustrojená a už to mělo Kamilu varovat. Vždycky o sebe dbala, ale oblečení jí roky spíš přidávalo než naopak. Kamila nepochybovala, že v tom byl záměr. Schovat se za šaty. Najednou se jí máma zdála překvapivě hubená. Vlastně nebyla hubená, byla krásně štíhlá a Kamila si uvědomila, že postavu jí zvýrazňují přiléhavé černé džíny, věc, kterou na matce nejen v životě neviděla, ale byla by ochotna přísahat, že by si ji na sebe nikdy neoblékla. Tmavé kalhoty máma rozzářila tyrkysovou halenkou, a co bylo zcela šo-

kující, obula si lakové lodičky. Kamila si nepamatovala, že by kdy máma měla na nohou cokoliv, u čeho by podpatek přesahoval výšku tří centimetrů. Doma chodívala zásadně v korkových pantoflích, později v levné imitaci crocsů. Kamila si s hrůzou představila, že si matka v příští vteřině způsobí výron v kotníku, a okamžitě přemýšlela, jak ji dopraví na pohotovost bez auta. Máma se ale v elegantních botách pohybovala s ladností, jako by celý život nechodila v ničem jiném.

„Kamilko, jsi hodná, že jsi přišla,“ zašveholila, jako kdyby návštěva dcery byla cosi výjimečného. Ani druhý signál Kamilu nevaroval. Když ten večer od matky odjížděla, stále si nadávala, jak hloupě se nechala zaskočit.

„Tak co se děje, mami?“ zeptala se v předsíni unaveně, protože všechno se zdálo být v pořádku. Žárovky svítily, pojistky nevypadly a matka nebudila dojem, že by se chystala ke generálnímu úklidu nebo právě teď nutně potřebovala přenastavit hodiny v obýváku na letní čas. Vlastně ji Kamila chtěla hned v zárodku ztrestat za další nedůležitý úkol, který si pro ni připravila, za zbytečnou cestu, kterou musela podniknout. Nikde však neležely záclony připravené k pověšení, máma uchystala kávu a několik likérových špiček, které Kamila od dětství milovala a ... Zbyška. Tedy Zbyška Zahradníka. A je třeba dodat seniora.

Kamilina matka pracovala celý život v archivu Muzea hlavního města Prahy. Poté, co zůstaly s Kamilou vydány napospas nízkému platu a skromnému vdovskému a sirotčímu důchodu, složila průvodcovské zkoušky a přivydělávala na Kamiliny nutné potřeby seznamováním cizinců s tajuplnostmi metropole. Možná i díky tomu zaplňovala svůj

osamělý čas. Poslední roky, kdy již nebyla v takové fyzické formě a Kamila ji tisíckrát ujistila, že její finanční podporu vážně nepotřebuje a naopak je připravena podporovat ona ji, omezila máma svou činnost na práci se skupinami domácích seniorů. Pro mladé, dravé a jazykově skvěle vybavené průvodce byli příliš pomalí, příliš čeští, příliš zvědaví a dávali malá nebo žádná dyška. Kamilině mámě všechno tohle stačilo, protože sama chodila pomaleji. Nemělo to s věkem nic společného, vždycky chodila pomaleji, už od mládí. Kamila si matně vzpomínala, že když jezdívala s rodiči na výlety, máma pokaždé zůstávala pozadu za ní i otcem. Oni chodili, jako by jim mělo něco utéct, máma se naopak rozvláčně skoro vznášela. Jako by se rozmyšlela, zda každý další krok vůbec stojí za to podniknout. Máma také nepotřebovala bohatnout a vlastně to nikdy neuměla. A po padesátce se jí zdálo zbytečné se to učit. Své dceři to nikdy nepřiznala, ale hra na vdovskou důstojnost, kterou půl života provozovala, jí už taky přišla dost únavná. Mnoho let toužila po změně, ale kdykoliv to vypadalo, že se do jejího perimetru dostal nějaký muž, co by mohl tu změnu přinést, bázkivě ucukla. Ráda by si vyzkoušela lodičky, ale nakonec se pokaždé vrátila do rozšlápnutých bot. Nedokázala překonat strach z blízkosti muže, již odvykla. Bolelo ji to, ale neuměla to přemoci. To jen Kamila si hloupě myslela, že je její matka takto spokojená. V práci je mezi lidmi a Kamila ji občas pozve na koncert nebo do divadla. A tak ji logicky nenapadlo, že by do matčiných kruhů mohl vstoupit starší muž, který nějakým omylem dostal poukaz na seniorskou prohlídku pražských pamětihodností. Takový kanadský žertík od kamarádů z baru. V životě na ničem podobném nebyl a nikdy

ani neměl zájem být, poukaz zastrčil mezi další zbytečné dárky, které vám přátelé dávají v domněnání, že je to velká legrace. Když už chtěl všechny ty krámy vyhodit, padl mu zrak na voucher. Za pár dní mu končila platnost. A Zbyška Zahradníka z nějakého nečekaného popudu napadlo, že zkusit něco, co ho v životě minulo, by mohla být zábava. Bude mít v baru o čem vyprávět. Na vycházku přišel pozdě, čímž Kamilinu matku poprvé naštvál. Její ostrážitost ho hned od počátku provokovala. Narušoval celou prohlídku nemístnými dotazy a obhroublými žerty. Ženy ve skupině se dotčeně otáčely. Jejich manželé, kteří byli proti své vůli dovlečeni na procházku s výkladem, který je nezajímal, se Zbyškovým vtípkům hlasitě řehtali. Matka si v duchu gratulovala, jaké měla v životě štěstí, že s takovým vulgárním člověkem bez vkusu nemusí sdílet společný prostor. Když vycházka skončila, pozval ji hrubián na kávu. Sama se pak divila, jak snadné bylo všechno překonat. Nikdy se tak skvěle nebavila.

„Zbyšek mě požádal o ruku a já jsem souhlasila,“ řekla klidným hlasem máma ten večer paralyzované Kamile. Ta měla pocit, že jí zcela zamrzl mozek. Co se to děje? Jela sem přece jenom pověsit záclony!

„Mami, ale tys přece žádného dalšího chlapa nechtěla...“ vykoktala ze sebe Kamila.

„A to ti řekl kdo?“ opáčila udiveně matka.

Co se to stalo? Někdo vyměnil matku za cizí osobu. Kamile se zdálo, že jí všechny myšlenky unikají z hlavy. Byla dobrá v komunikaci, ale s vlastní matkou to neplatilo. Proč ji nenapadlo alespoň jednou v životě se matky dotázat, zda je šťastná? Nebo alespoň spokojená? Nikdy jí nedošlo, že

by to matka mohla chtít. Teď se navíc necitlivě zeptala: „Copak ti všechny ty roky něco chybělo?“

Matka na rozdíl od Kamily dávno věděla, že všechny hloupé otázky, a hlavně naštvané odpovědi na ně, by mohly mezi matkou a dcerou vystavět bariéru, a to nechtěla. Navíc jí bylo jasné, že stačí počkat, než se Kamile srovnají emoce. A tak jí neřekla, že jí celé ty roky chyběl muž. Chlap s penisem.

Zbyšek Zahradník byl zábavný chlapík, a i když Kamila měla poněkud výhrady k jeho stylu oblékání, vhodnému spíše pro třicátníka, rozhodla se moudře, že si své názory nechá pro sebe. Výhrad, a to nejen vůči Zbyškovým cirkusovým outfitům, se sice v následujících letech nezbavila, ale stále se utvrzovala v tom, že její pocity nejsou důležité. A taky nebyly. Od této chvíle ji matka nepřestávala překvapovat. Z jejího šatníku zmizely pohodlné mokasíny. Kamile se zdálo, že máma povyrostla, což byl z fyzického hlediska nesmysl a šlo pouze o zrakový klam, který způsobovaly přibývající centimetry podpatků na modelech bot, které Kamila považovala za téměř neslušné pro denní nošení. Od té doby také vídala matku převážně nastupovat a vystupovat z auta jejího nastávajícího, takže nemusela dělat zbytečné kroky, které by hrozily následnou zlomeninou krčku. Zbyšek jí dvorně otevíral dveře a pomáhal nasedat, a to se Kamile do té doby s žádným mužem nestalo, a tak jí trochu záviděla. Máma doslova rozkvetla. Mluvila hlasitěji, smála se věcem, nad nimiž předtím ohrnovala nos. Oblíbila si muzikály, které roky nesnášela, v televizi sledovala soutěže ve vaření a naučila se ovládat tablet, což byl jeden z mnoha dárků, jimiž ji pan Zbyšek zahrnul.